

Tussen fonkelend diamantgras en ruisend prachtriet

Siergrassen hebben iets onweerstaanbaars: je móet ze gewoon aanraken. Even over die pluizige pluimen aaien. Luisteren hoe de wind de halmen laat ritselen en ruisen. Als teler staat Liesbeth Schellekens al twintig jaar tussen de siergrassen, maar verwonderen doet ze zich nog steeds.

DOOR MIRJAM ENZERINK FOTOGRAFIE ELLEN GROOTES

Bij Kwekerij Bisselingskaat in het Gelderse Wehl wandel je tussen velden van manshoge siergrassen. De zon laat de zachte pluimen glanzen, de blaadjes ritselen zachtjes in de wind. Zelfs na twintig jaar grassenteelt geniet kweekster Liesbeth Schellekens nog van die sensaties. En nog altijd kan ze het niet laten om haar handen even langs de zachte halmen te halen. Ze haalt een steel diamantgras naar zich toe en koestert het ragfijne staartje. De sprietjes fonkelen daadwerkelijk als diamantjes in het zonlicht. "Niets zo mooi als een strijklichtje over siergrassen", zegt Liesbeth enthousiast. "Alsof ze licht geven." En dan is het hier óók nog eens genieten in het kwadraat. Op een halve hectare teelt Liesbeth namelijk vier verschillende gewassen. Behalve diamantgras (*Calamagrostis brachytricha*), groeit er prachtriet (*Miscanthus sinensis*), vingergras (*Panicum*) en *Gillenia trifoliata*. De laatste is geen siergras, maar vormt met zijn oranje herfstkleur een mooie aanvulling op de collectie.

Eigenwijze collectie

Met haar armen vol versgeknijpte *Miscanthus* wandelt Liesbeth naar een kruiwagen. Er staan twee veilingfusten op, gevuld met water. Zodra deze vol zijn, is het tijd voor de volgende twee. Na het selecteren en bossen rijdt Liesbeth dan met haar bestelbus vol fusten naar de veiling in Ede. Een tocht die ze in het hoogseizoen drie keer per week aflegt. Kwekerij Bisselingskaat, vernoemd naar de boerderij van Liesbeth en haar man, teelt haar grassen namelijk puur voor de pluk. Tot diep in de herfst worden halmen hier geknipt voordat ze in het zaad schieten. Daardoor blijven ze telkens nieuwe bloemen geven. Via de veiling gaan ze naar de bloemist, die ze verwerkt in luchtige veldboeketten. De eigenwijze collectie onderscheidt Liesbeth van andere bloementelers. Net als de teelt in de volle grond én haar biologische bedrijfsvoering. "Voor de veiling heeft het geen meerwaarde dat ik de bloemen biologisch teel. Nog niet tenminste. Ik doe het puur omdat het bij me past."

Lading bloemen

Voordat Liesbeth zich op het kweken stortte, had ze jarenlang een hoveniersbedrijf. Ook rond haar eigen boerderij legde ze een weelderige tuin aan. "Ik maakte verschillende veldjes met onder meer *Helenium*, *Monarda* en *Nepeta*. Dat werden er steeds meer, alleen al omdat ik het leuk vond om planten te scheuren. Mijn vader deed dat ook zo graag. Dan boden we tegen elkaar op: wie kan de meeste plantjes maken van één plant." Een oud-collega zag Liesbeths bloemenvelden en bracht haar op het idee voor een eigen bloemenkwekerij. "Ik was net bevallen van mijn tweede kind en zocht werkzaamheden die ik kon combineren met een gezin. De veilingwereld was me totaal onbekend, maar mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Een paar weken later reed ik hier voor het eerst weg met een lading bloemen achterin mijn Renault 4 Bestel."

Eigen zaailing

Bij de veiling waren ze gek op de *Miscanthus sinensis* 'Malepartus' die Liesbeth zo nu en dan aanvoerde, een prachtriet cultivar met grote roodbruine pluimen. Ze kwam er halverwege de jaren negentig als eerste mee en maakte zo de weg vrij voor andere fraaie plukgrassen op de bloemenveiling. Toen het kweekveld op het voorerf vrij kwam, besloot Liesbeth op grotere schaal grassen te telen. "Ze konden, net als kalebassen die ik daarvoor had, ook in gronddoek staan. Dat is ideaal voor mij; ik heb een eenvrouwsbedrijf en ben te druk met oogsten om hele dagen onkruid te wieden." In de zoektocht naar de mooiste en sterkste plukgrassen, passeerden verschillende gewassen en cultivars de revue. Bij de *Miscanthus* raakte Liesbeth verslingerd aan een eigen zaailing. Een donkerrode soort die al in augustus begint met bloeien en daarmee doorgaat tot in oktober. Ze gaf hem de naam 'Subrosa'. "Onder de Roos is een verwijzing naar een geheim, dat vond ik wel passend omdat het mijn eigen cultivar is."

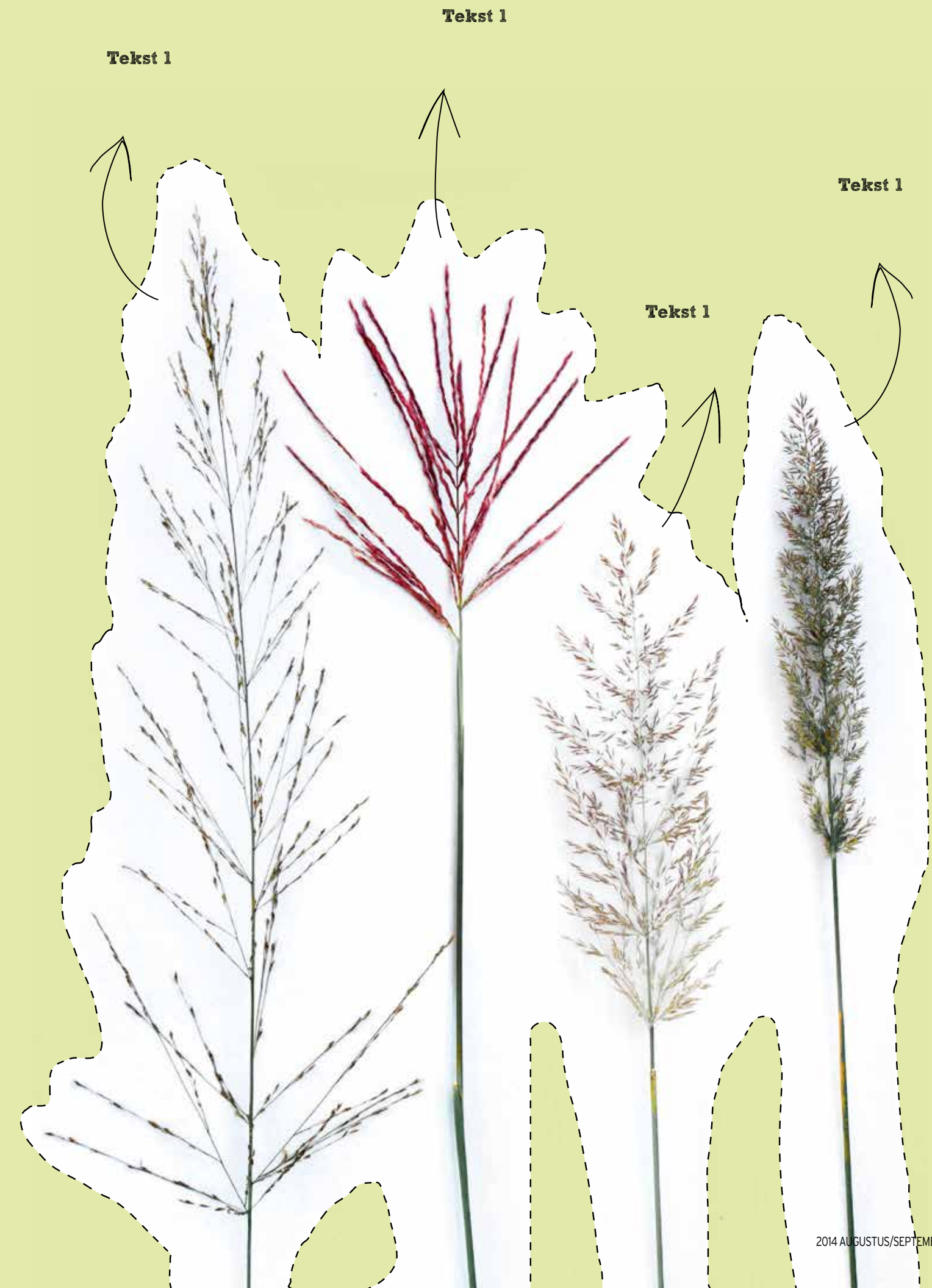
Wollig zacht

Een grassenkweker in Boskoop tipte Liesbeth *Calamagrostis*. "Ik ben echt verslingerd geraakt aan diamantgras. Het begint in september te bloeien, heel strak maar toch luchtig en met een

Grassen in de tuin en op de vaas

- Pluk grassen met een plukschaar. Let op: de bladranden van soorten als *Pennisetum* kunnen venijnig scherp zijn.
- Zet grassen altijd in een flinke laag water op de vaas. De *Calamagrostis* drinkt verhoudingsgewijs veel, dus controleer af en toe het waterniveau.
- Geef grassen in je tuin de ruimte; daar worden de stelen steviger van en dat voorkomt omwaaien. Hogere soorten als *Panicum* en *Miscanthus* zijn mooi als solitair.
- Ook uitgebloeid en gedroogd zijn grassen mooi in huis. Pluk *Miscanthus* op het hoogtepunt van de bloei en laat de stelen indrogen.

tekst

prachtige schittering. Helemaal wanneer de zon op de dauwdruppeltjes in de aren schijnt." Een nadeel van de grassoort is dat hij gelijktijdig bloeit met de Subrosa. Het zorgt voor hectische pluktijden. En er zijn zelfs jaren bij dat Liesbeth niet eens aan de oogst toekomt. Laten bloeien en gewoon van genieten, is dan haar credo. "Rooien zou niet in me opkomen, ik vind diamantgras te mooi om er afstand van te doen." Afgelopen jaar was de opbrengst van *Miscanthus* zó overvloedig dat Liesbeth ze niet tijdig kon afzetten. Ze besloot de grassen voor de veiling te drogen in een schuurtje op haar erf. "Dan worden ze mooi wollig zacht en verkleuren ze naar lilaroze."

Arbeidsintensief gewas

Liesbeth verplaatst de kruiwagen naar een vak met *Panicum virgatum* 'Dallas Blues'. Omdat de bladeren van deze grassoort snel geel worden, verwijdert ze die van de stelen. "Het maakt dirt een arbeidsintensief gewas. Een ander nadeel is dat hij niet elk jaar bloeit. Maar dit is ook zo'n gras waar ik gewoon aan verknocht ben geraakt." Tussen de

Zelf scheuren?

Wil je elk jaar mooie, stevige bloem pluimen voor op de vaas, houdt *Miscanthus* dan jong: scheur hem eens in de twee tot vier jaar (afhankelijk van cultivar). Ook andere siergrassoorten kun je scheuren. Laat de wortelkluif niet te groot worden, anders wordt het uitgraven ervan een hele klus. Vermeeiden van siergrassen doe je in het voorjaar. Graaf de plant uit en steek of snijd de buitenrand van de plant in een aantal parten. Plant deze in een gat waarvan je de bodem goed losmaakt. Geef de eerste tijd bij droogte water.

manshoge lilagroene halmen zwiepen ijle stelen *Verbena*. Na de afgelopen zachte winter schoten de zaailingen als paddenstoelen uit de grond. Liesbeth plantte ze uit tussen de pollen *Panicum*, puur voor de leuk. "Toen bleek dat er zó veel opkwamen, besloot ik ze voor de veilingklok te brengen. En niet zonder succes! Het bracht me op het idee voor combinatieteelt. Sommige grassen lenen zich daar goed voor omdat ze langzamer tot wasdom komen dan vroegbloeiende vaste planten. Op een proefveldje onderzoek ik momenteel welke soorten interessant zijn."

Deinende zee

Liesbeth geeft haar grassen de ruimte. De vakken waarin ze het kweekveld verdeelde zijn ruim en er lopen brede paden tussendoor. Hoe meer ruimte de stelen hebben, hoe sterker ze worden. En dat voorkomt knakken en omwaaien. "Er zijn weleens van die herfststormen dat ik mijn hart vasthoud", bekent Liesbeth. "Ik herinner me jaren geleden hoe hele velden *Miscanthus sinensis* 'Malepartus' plat zijn geslagen, ondanks een hele constructie van palen en panlatten. De eigen soort die ik nu teel, is gelukkig een stuk steviger."

De zon zakt langzaam achter de houtwal die het kweekveld omkadert. De laatste stralen gefilterd licht zorgen voor een indrukwekkende toegift op een mooie septemberdag: duizenden zachte pluimen zorgen voor één deinende zee van rood, zilver, goud. Nog even en de dauw doet er nog een schepje schittering bovenop. "In de ochtend is het hier ook zo prachtig", zegt Liesbeth zacht. "Helemaal als het wat heilig is en de dauw over de velden ligt. Honderden spinnenwebben hangen er dan soms. De grassen kun je dan niet plukken hoor, dan zijn ze veel te nat. Dan loop ik hier puur om te genieten van al het moois." ❀

Meer over de grassen van Liesbeth Schellekens en kwekerij Bisselingskaat vind je op haar Facebookpagina. Ook vind je Liesbeth op Pinterest (bisselingskaat) en Twitter (@bisbb).